

Li ho remarca Vicent Àlvarez en una carta d'agost del 1963: "Tinc la impressió que tu també vols caminar massa ràpidament i que ens demanes que deixem de fer coses que són pròpies de la nostra edat. No es pot oblidar que tenim encara vint anys."

Segurament és per aquesta raó, coneixedor de les flaqueces de la joventut, com a gat vell que era –"La diferència d'anys entre vosaltres i jo és, sens dubte, un factor important"–, que recorregué a argücies per motivar-los, per evitar que es fessin enrere o s'eximissin de la responsabilitat que ell els volia atorgar. Verbigràcia, anomenar-los "ballarines" per desvelar el seu orgull, per fer-los reaccionar, perquè era conscient que es tractava d'una situació crítica –"si les [coses] no les feu vosaltres, ara, no les farà ningú, ni ara ni mai".

I, per tant, tenia clar que no era el moment de contemplacions ni de bones paraules, que calia respondre a la furibunda ofensiva provinciana –i provincianista: "el provincianisme obtús i mediocre"– dels anticatalanistes i fer-ho amb rapidesa i amb rigor, perquè no era que s'hi juguessin *molt*, era que s'ho jugaven *tot*: el seu ès-

Juli Capella ha estat el curador del volum

ser-en-el-món. I això ho van acabar entenent i, el que és molt més fonamental, acceptant tots ells: "Actualment pense que, després d'acabar els estudis, és el moment més adequat i oportú per a imposar-nos, individualment i col·lectivament, més seriositat, i per a deixar el joc."

I el primer pas, en aquest ambiciós i exigent camí implicava trencar amb el cercle viciós del conformisme, de l'*a-mi-ja-mès-tà-bé*, de l'*i-què-vols-què-hi-faci-jo?*, de l'anyellisme: "Jo sospito que, en aquest país, i des de sempre, hi ha hagut una mena d'aprensió general davant de qualsevol idea. [...] Jo no sóc un filòsof [...], però he intentat d'alguna manera contribuir a l'exercici de pensar, que, ai!, la gent no practica", comenta el suecà a Antoni Seva; "Crec que una de les coses que cal fer en aquest país és descafrar la gent", afirma.

Si a una tal voluntat d'ajudar a pensar, de contribuir, en la mesura de les possibilitats de cadascun d'ells, a augmentar el bagatge cultural dels seus compatriotes hi donà un cop de mà, com diu molt bé Juli Capella, el curador del volum, "l'ansietat o l'aspiració per 'superar' –o per transcendir– Joan Fuster", millor que millor: tot això que tenim guanyat! Perquè "l'èxit" de la generació valenciana dels seixanta és, vulguen que no els seus detractors, 'l'èxit' també de Joan Fuster". *

nosaltres serà feta contra nosaltres." El que no fessin ells, traient les forces i el temps d'allí on bonament poguessin, no només no ho faria ningú més, sinó que permetria als que no tenien altre objectiu que desvalencianar el País Valencià –perquè, no ens enganyem, aquests no lluitaven fer defensar la seva cultura de l'imperialisme català, sinó que la lliuraven, captiva i desarmada, a peus de la castellana– sortir-se amb la seva: "L'assimilació prossegueix encara que la gent cante *Diguem no*."

Fou per això que Fuster convertí la incentivació dels joves de la *generació dels seixanta* en una de les seves més cabdals lletres de batalla, exigint-los molt més que, en unes altres condicions, no tan extremes, no tan desesperades, no hauria gosat.

FRASES

"No sóc un pessimista sistemàtic"

"La peresa intel·lectual també és un defecte fotut"

"L'essencial és la llengua: que el poble s'acostume a llegir en el propi idioma, a sentir-lo per la ràdio, a fer-ne una consciència"

"La censura sol tenir una certa animositat al piu"

"Estic una mica fatigat de sentir-me 'vist', exclusivament, com el valencià per antonomàsia"

"Jo no sóc un filòsof, gràcies a Déu"

"En matèria de cèntims els valencians 'són' bastant més fills-de-puta que els del Principat, a pesar de la fama proverbial"

Dues imatges de Joan Fuster, amb les ulleres i el seu característic bigoti
ARXIU

U

Un dels aforismes més coneguts de Fuster és sens dubte: "Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres"

Reportatge